

The Holy See

A SZENTATYA, FERENC PÁPA BESZÉDE A NEMZETKÖZI TEOLÓGIAI BIZOTTSÁGHOZ AZ ÉVES PLENÁRIS GYŰLÉSÜK ALKALMÁBÓL

*Pápák terme
2013. december 6.*

Kedves Testvéreim és Nővéreim!

Szeretettel fogadlak és köszöntelek benneteket évi Plenáris Ülésetek végén. Megköszönöm Mons. Müller Elnök úrnak a mindnyájatok nevében hozzám intézett szavait. Ez a találkozó lehetőséget ad számomra, hogy megköszönjem munkátokat, amelyet az elmúlt öt év során végeztetek, és hogy megerősítem annak az egyházi szolgálatnak a fontosságát, amelyet a teológusok végeznek az élet és Isten népe küldetése számára.

Amint legújabb dokumentumban – „A teológia ma: távlatok, alapelvek és kritériumok” – leszögeztétek, a teológia tudomány és bölcsesség. Tudomány, és mint olyan, felhasználja a hit által megvilágosított értelem minden erőforrását, hogy behatoljon a Jézus Krisztusban kinyilatkoztatott Isten misztériumának megértésébe. S mindenekfölött bölcsesség: Szűz Mária iskolájában, aki „megjegyezte mindezeket a dolgokat, és el-elgondolkodott rajtuk szívében” (Lk 2,19), a teológus arra törekszik, hogy megvilágítsa Isten szeretet-tervének egységét, és azzal foglalkozik, hogy bemutassa: a hitigazságok hogyan formálnak egyetlen szerves, harmonikusan összeilleszkedő egységet. A teológusé még az a feladat is, hogy „korunk különböző megnyilvánulásait meghallják, megkülönböztessék, értelmezzék, és az isteni ige világosságánál megítéljék, annak érdekében, hogy a kinyilatkoztatott igazságot egyre inkább föl lehessen fogni, jobban meg lehessen érteni, és alkalmasabb módon lehessen eladni” (II. Vatikáni Zsinat, Gaudium et Spes lelkipásztori konstitúció, 44.). A teológusok tehát „pionírok” – ez fontos: pionírok. Előre! – Pionírok az egyháznak a kultúrákkal való párbeszédében. De az, hogy pionírnak lenni, azért is fontos, mert olykor arra lehet gondolni, hogy hátul maradnak, a kaszárnnyában... Nem, a frontra! Az egyháznak a kultúrákkal való párbeszéde ugyanakkor olyan párbeszéd, amely

egyszerre kritikus és jószándékú, amely el? kell hogy segítse az Isten ígétének befogadását minden „nemzetb?l, törzsb?l, népb?l és nyelvb?l” (*Jel* 7,9) való ember számára.

Az a három téma, amellyel jelenleg foglalkoztok, ebbe a távlatba illeszkedik bele. Az *egyistenhit és az er?szak közötti kapcsolatokra* irányuló vizsgálódások azt igazolja, hogy Isten kinyilatkoztatása valóban Örömhírt jelent minden ember számára. Isten nem fenyegetés az ember számára! Az egyetlen és háromszor szent Istenben való hit nem – és soha nem lehet – az er?szak és az intolerancia el?idéz?je. Ellenkez?leg: kiemelked?en értelmes jellege olyan egyetemes dimenziót ad neki, amely képes arra, hogy egybefogja a jószándékú embereket. Másrészt, Istennek a Jézus Krisztusban történt végleges kinyilatkoztatása immár lehetetlenné teszi, hogy „Isten nevében” bármilyen er?szakhoz folyamodjanak. Jézus éppen azzal, hogy elutasította az er?szakot, hogy a rosszat a jóval gy?zte le, a kereszten kiontott vérével engesztelte ki az embereket Istennel és egymással.

És éppen ez a béke az, ami az *egyház szociális tanításáról* szóló vizsgálódások középpontjában áll. Ennek az a célja, hogy a társadalmi élet konkrétumára fordítsa le Istennek az emberek felé irányuló szeretetét, amely Jézus Krisztusban nyilvánult meg. Íme, a szociális tanítás ezért gyökerezik mindig Istennek az egyházban befogadott, ünnepezt és megélt ígétébe. És éppen az egyház van arra kötelezve, hogy megélje mindenekelőtt önmagában azt a társadalmi tanítást, amit a világba hoz. A hív?k közötti kapcsolatok, a tekintély mint szolgálat, a szegényekkel való osztozkodás: mindezek a vonások, amelyek kezdettől fogva jellemzik az egyházi életet, tudnak és kötelesek él? és vonzó modellt alkotni a különböző emberi közösségek számára, a családtól kezdve a civil társadalomig.

Ez a tanúságtétel a teljes egészében vett Isten népéhez tartozik, amely próféták népe. A Szentlélek adományaként az egyház tagjai birtokolják a „sensus fidei”-t (hitérzékét). A „lelki ösztönzések” egy soráról van szó, amely lehetővé teszi a „sentire cum ecclesia”-t (az egyházzal együtt érezni), és annak megkülönböztetését, mi egyezik az apostoli hittal és az evangélium szellemével. Bizonyos, hogy a „sensus fidelium”-ot (a hív?k érzékét) nem szabad összekeverni egy többségi vélemény szociológiai valóságával, ez világos. Ez egy más dolog. Fontos tehát – és ez a feladatunk – kidolgozni azokat a kritériumokat, amelyek lehetővé teszik a „sensus fidelium” hiteles kifejezéseinek megkülönböztetését. A Tanítóhivatalnak a maga részéről a kötelessége, hogy figyelmes legyen az iránt, amit Lélek mond az egyházaknak a „sensus fidelium” hiteles megnyilvánulásai révén. Ez a figyelem hatalmas jelent?ség? a teológusok számára. XVI. Benedek pápa többször hangsúlyozta, hogy a teológusnak meg kell maradnia az alázatosak és kicsinyek által megélt hit meghallgatásánál, akiknek az Atya ki akarta jelenteni azt, amit a tudósok és bölcsek el?l elrejtett (vö. *Mt* 11,25-26 – *Homília a Nemzetközi Teológiai Bizottsággal végzett szentmisén*, 2009. december 1.).

A ti küldetésetek tehát egyszerre elb?völ? és veszélyes. Mindkett? szép dolog: az élet b?völete, mert az élet szép; és a veszély is, mert így tudunk el?bbre haladni. Elb?völ?, mert a teológia

kutatása és tanítása a szentség valódi útjává válhat, amint azt számos egyházatya és egyháztudós tanúsítja. De veszélyes is, mert kísértéseket is magába foglal: a szív szárazságát – rossz dolog, amikor a szív kiszárad és azt hiszi, hogy azzal a szárazsággal is Istenre tud figyelni; milyen tévedés! – a g?göt, s?t a nagyravágyást is. Assiszi Szent Ferenc egyszer egy rövid üzenetet küldött Pádúai Szent Antalnak, amelyben többek között ezt mondta: „Kedvemre van, hogy tanítod a szent teológiát a testvéreknek, de csak akkor, ha a tanulmányozás közben nem oltod ki a szent imádkozás és áhítat szellemét”. A kicsinyekhez való közeledés is segít értelmesebbnek és bölcsőbbnek lenni. Úgy gondolom – és ez nem jezsuita reklám akar lenni – úgy gondolom, hogy Szent Ignác, aki azt kérte a professzoroktól, hogy tegyenek fogadalmat a katekizmus kicsinyeknek való tanítására, hogy jobban megérthessék Isten bölcsességét.

A Szepl?telen Sz?z oltalmazzon minden teológust és teológusn?t, hogy az imádságnak és áhítatnak ebben a szellemében növekedjen, és hogy így, az alázat mélységes érzésével legyen az egyház valódi szolgája. Ezen az úton kísérlek benneteket az Apostoli Áldással, és kérem szépen, hogy imádkozzatok értem, mert nekem is szükségem van rá.